

omgevingsdienst
Haaglanden

Deskundig werken
voor milieu en natuur
achtergronden & cijfers

Jaarimpressie 2019

Voorwoord

Bij de Omgevingsdienst Haaglanden zetten we dagelijks onze expertise op milieu- en natuurtaken voor u in. Nu we allen in het voorjaar van 2020 in deze uitzonderlijke situatie zijn beland, werken we door met deskundigheid en kwaliteit. Wij houden u daarvan op de hoogte.

In deze jaarimpressie over het voorgaande jaar, kijken we terug naar 2019. Dit doen we aan de hand van cijfers. Bijvoorbeeld het aantal bedrijven en instellingen in Haaglanden en Zuid-Holland waar wij mee te maken hebben. Of het aantal klachten van inwoners.

Het grootste deel van de jaarimpressie bestaat uit de verhalen achter de cijfers. We geven u inzicht in onze bijdrage aan een gezonde en duurzame samenleving in Haaglanden en Zuid-Holland. Zo leest u onder andere een terugblik naar de inspanningen rondom stikstof en PFAS en meer over onze inzet voor de veiligheid van buurtbatterijen en propaantanks. En: hoe schakelen gemeenten ons in voor incidenten met milieurisico? We vertellen u er graag over in de diverse artikelen en visuals. Meer weten? Nodig ons uit voor een (digitaal) expertoverleg. We spreken u graag.

Leo Klaassen

Directeur Omgevingsdienst Haaglanden

De terugblik op 2019

Klik op een onderwerp
en lees meer!

We werken voor
de provincie en
gemeentes

Bedrijven en instellingen

Horecabedrijven inclusief strandpaviljoens

310	Gemeente Delft
2.020	Gemeente Den Haag
160	Gemeente Leidschendam-Voorburg
35	Gemeente Midden-Delfland
70	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
110	Gemeente Rijswijk
60	Gemeente Wassenaar
190	Gemeente Westland
210	Gemeente Zoetermeer
n.v.t.	Provincie Zuid-Holland
3.165	Totaal 2019

Kantoren (groot/overheidsgebouwen)

55	Gemeente Delft
450	Gemeente Den Haag
15	Gemeente Leidschendam-Voorburg
4	Gemeente Midden-Delfland
15	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
130	Gemeente Rijswijk
10	Gemeente Wassenaar
35	Gemeente Westland
130	Gemeente Zoetermeer
n.v.t.	Provincie Zuid-Holland
844	Totaal 2019

Bedrijven en instellingen onder milieuwet- en regelgeving

1.870	Gemeente Delft
16.200	Gemeente Den Haag
1.675	Gemeente Leidschendam-Voorburg
610	Gemeente Midden-Delfland
1.510	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
1.400	Gemeente Rijswijk
570	Gemeente Wassenaar
4.860	Gemeente Westland
2.320	Gemeente Zoetermeer
20	Provincie Zuid-Holland
31.035	Totaal 2019

Glastuinbouwbedrijven

0	Gemeente Delft
4	Gemeente Den Haag
10	Gemeente Leidschendam-Voorburg
60	Gemeente Midden-Delfland
150	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
0	Gemeente Rijswijk
2	Gemeente Wassenaar
1.120	Gemeente Westland
0	Gemeente Zoetermeer
n.v.t.	Provincie Zuid-Holland
1.346	Totaal 2019

Toezicht en handhaving

Milieu- exclusief duurzaamheidscontroles

590	Gemeente Delft
2.290	Gemeente Den Haag
330	Gemeente Leidschendam-Voorburg
240	Gemeente Midden-Delfland
370	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
290	Gemeente Rijswijk
110	Gemeente Wassenaar
1.630	Gemeente Westland
440	Gemeente Zoetermeer
1.120	Provincie Zuid-Holland
7.410	Totaal 2019

(Totaal 2018: 8.400 Totaal 2017: 7.940)

Duurzaamheidscontroles: deelcontrole + EED

2017	2018	2019	
30	90	50	Gemeente Delft
110	360	220	Gemeente Den Haag
20	50	20	Gemeente Leidschendam-Voorburg
5	10	4	Gemeente Midden-Delfland
10	40	20	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
20	70	25	Gemeente Rijswijk
10	20	6	Gemeente Wassenaar
30	100	40	Gemeente Westland
40	110	50	Gemeente Zoetermeer
15	3	7	Provincie Zuid-Holland
290	853	442	Totaal

Bodemcontroles

40	Gemeente Delft
150	Gemeente Den Haag
30	Gemeente Leidschendam-Voorburg
10	Gemeente Midden-Delfland
20	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
10	Gemeente Rijswijk
10	Gemeente Wassenaar
50	Gemeente Westland
20	Gemeente Zoetermeer
140	Provincie Zuid-Holland
480	Totaal 2019

(Totaal 2018: 470 Totaal 2017: 480)

Handhaving

50	Gemeente Delft
360	Gemeente Den Haag
30	Gemeente Leidschendam-Voorburg
20	Gemeente Midden-Delfland
50	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
20	Gemeente Rijswijk
10	Gemeente Wassenaar
240	Gemeente Westland
40	Gemeente Zoetermeer
30	Provincie Zuid-Holland
850	Totaal 2019

(Totaal 2018: 960 Totaal 2017: 1.050)

Overlast meldingen (afgeronde cijfers)

2016	2017	2018	2019	
130	190	170	150	Gemeente Delft
1.610	1.870	1.680	1.540	Gemeente Den Haag
16	15	70	100	Gemeente Leidschendam-Voorburg
20	25	20	30	Gemeente Midden-Delfland
55	60	50	60	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
50	40	60	30	Gemeente Rijswijk
40	15	20	50	Gemeente Wassenaar
290	400	500	280	Gemeente Westland
80	130	130	250	Gemeente Zoetermeer
30	20	50	40	Provincie Zuid-Holland
2.321	2.765	2.750	2.530	Totaal

Toetsing en vergunningverlening

Adviezen/ Toetsen

2017	2018	2019	
48	59	114	Gemeente Delft
1.548	1.601	1.450	Gemeente Den Haag
24	112	136	Gemeente Leidschendam-Voorburg
102	153	171	Gemeente Midden-Delfland
42	57	96	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
272	280	263	Gemeente Rijswijk
66	55	56	Gemeente Wassenaar
679	726	819	Gemeente Westland
183	196	271	Gemeente Zoetermeer
613	724	725	Provincie Zuid-Holland
3.577	3.963	4.101	Totaal

Meldingen Milieu/Natuur

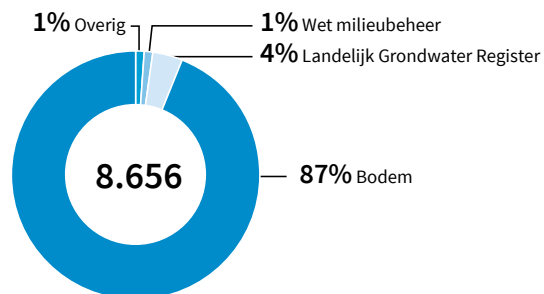
2017	2018	2019	
46	98	61	Gemeente Delft
620	533	380	Gemeente Den Haag
25	93	84	Gemeente Leidschendam-Voorburg
82	93	71	Gemeente Midden-Delfland
62	126	65	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
103	78	259	Gemeente Rijswijk
48	30	13	Gemeente Wassenaar
363	335	223	Gemeente Westland
130	137	106	Gemeente Zoetermeer
278	298	253	Provincie Zuid-Holland
1.757	1.821	1.515	Totaal

Beschikkingen

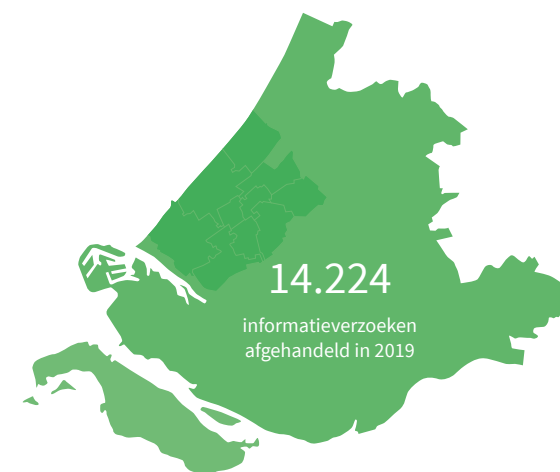
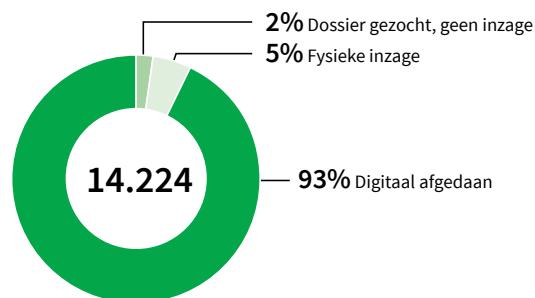
25	Gemeente Delft
207	Gemeente Den Haag
8	Gemeente Leidschendam-Voorburg
12	Gemeente Midden-Delfland
9	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
8	Gemeente Rijswijk
5	Gemeente Wassenaar
42	Gemeente Westland
11	Gemeente Zoetermeer
593	Provincie Zuid-Holland
920	Totaal 2019

Afgehandelde informatieverzoeken

Aantal dossiers/document verzoeken 2019

Aantal dossiers gecheckt 2019

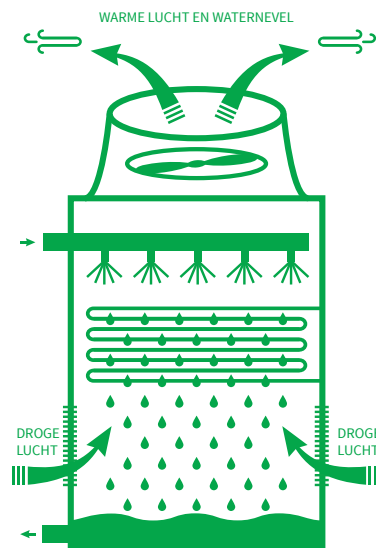
We blijven scherp
op risico's

Elk jaar aandacht voor legionella

Ze vallen je waarschijnlijk nooit op, maar ze zijn er wel: natte koeltorens. Het zijn installaties op of bij gebouwen die warmte afvoeren. Daar komt warmtenevel bij vrij en ontstaat een risico op legionellabesmetting in de omgeving.

De gevolgen van een legionellabesmetting uit een natte koeltoren kunnen groot zijn, vooral wanneer zo'n toren in een druk gebied staat. De koeltoren moet dus goed werken. Er is jaarlijks terugkerend toezicht op de installaties, op het standaard legionella beheersplan en op de logboeken. "We controleren elke koeltoren ieder jaar. Toch blijft de inzet van sancties van belang. Het valt op dat juist bij grote organisaties de actualiteit van de logboeken vaker te wensen overlaat, omdat het onderhoud is ondergebracht in prestatiecontracten. De ervaring leert dat na een aanschrijving de zaken snel op orde worden gebracht," vertelt toezichthouder Harry van Oers. Omgevingsdienst Haaglanden werkt samen met de GGD, installatiebranche ISSO, RIVM, Streeklab Haarlem en Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer.

We controleren
elke koeltoren
ieder jaar.

We wegen belangen

Het is een enorm pluspunt om als vergunningverlener op tijd betrokken te zijn.

Windparken en beschermde soorten

De randen van groene gebieden en overgangen met water in Zuid-Holland: het zijn de ideale locaties voor windmolens. Het zijn juist ook de plekken die voor vogels en vleermuizen belangrijk zijn. Zijn er manieren om deze verschillende belangen bij elkaar te brengen? Biedt de Wet natuurbescherming hier ruimte voor?

Risico voor beschermde soorten inschatten

Bij het beoordelen van een aanvraag kijken we naar het effect van de windturbine of het windpark op de beschermde natuur. Zo'n analyse gaat uit van informatie over vogels en vleermuizen. Wat zijn hun vliegroutes en waar kruisen ze de windmolens? Wat is het overige gedrag van de beschermde soorten? En om welke aantallen gaat het? Aan de hand van deze gegevens kun je een inschatting maken van het risico dat vogels en vleermuizen getroffen worden door botsingen en door de variatie in luchtdruk die ontstaat (barotrauma). Een ontheffing of vergunning kan niet worden verleend als de instandhoudingsdoelen dan wel de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten in het geding zijn.

Ecologische invalshoek tijdens ontwikkeling windpark

“Voor vergunningverleners is het gebruik van windturbines een complexe aanvraag om te toetsen. Ze liggen sowieso maatschappelijk onder een vergrootglas. En wij als ecologen moeten een afweging maken tussen het belang van duurzame energie en het beschermen van verschillende diersoorten. Het is dan een enorm pluspunt om bij de procedures voor ontheffingen en vergunningen op tijd betrokken te zijn. We hebben dan de mogelijkheid om de effecten op beschermde soorten al lopende het proces te beoordelen, zoals bij de voorbereiding van een groot windpark op de Tweede Maasvlakte. Hier is een inpassing volgens de Wet natuurbescherming door Rijkswaterstaat als eis meegenomen in de aanbesteding. We krijgen tijdig informatie over de gedetailleerde ecologische onderzoeken en de verschillende mogelijke opstellingen van de turbines,” vertelt Martijn Hartman, ecooloog en senior specialist Wet natuurbescherming.

We verbeteren
procedures

Het beoordelen van soorten- managementplannen

Eind 2018 ontving de Omgevingsdienst Haaglanden een aantal aanvragen onder de Wet natuurbescherming waarbij gebruik werd gemaakt van een soortenmanagementplan. Een soortenmanagementplan omschrijft hoe de instandhouding en bescherming van diersoorten voor een groot aantal activiteiten in een bepaald gebied structureel – en dus niet per individueel project - kan worden gewaarborgd. Het inzetten van dit soort specifieke aanvragen is in Nederland recent gestart met een aantal pilots. Het werd in 2019 een nieuwe ontwikkeling binnen de provincie Zuid-Holland en het doel is om bij te dragen aan minder intensieve procedures.

Ontwikkelen toetsingskader

“Als toetsers en vergunningverleners hebben we een kader nodig om de soortenmanagementplannen te kunnen beoordelen. Bovendien geeft zo’n kader ook vooraf duidelijkheid aan de aanvragers. In 2019 ontwikkelde Omgevingsdienst Haaglanden daarom een Toetsingskader Soortenmanagementplannen. Diverse experts op het gebied van vleermuizen en vogels en leden van het Netwerk Groene Bureaus leverden hun bijdrage,” vertelt Margaret Konings. Zij is vergunningverlener bij de Omgevingsdienst Haaglanden en coördineert de realisatie van het toetsingskader. In 2020 start de toepassing van het toetsingskader en kan de Omgevingsdienst Haaglanden besluiten nemen op aanvragen die gebruikmaken van een soortenmanagementplan.

*Diverse experts op het gebied van vleermuizen
en vogels en leden van het Netwerk Groene
Bureaus leverden hun bijdrage.*

We kunnen
strafrechtelijk
handhaven

Veel voorkomende inzet boa

Het gaat bij de inzet van het strafrecht niet persé om heterdaad, wel om situaties waarin het nodig is om strafbeschikkingen als prikkel in te zetten.

- **Afvalstromen:** illegale dumpingen, verboden stoffen aanbieden bij afvalverwerkers, fraude met begeleidingsbrieven.
- **Illegale asbestpraktijken:** sanering niet gemeld, container illegaal aanbieden, niet afmelden van een sanering.
- **Geluidsoverlast.**

Toezichthouders en buitengewone opsporingsambtenaren

Niet iedereen die werkzaam is bij de Omgevingsdienst Haaglanden, mag zonder afspraak een bedrijf binnen stappen om een controle uit te voeren. Dat is voorbehouden aan toezichthouders en gebaseerd op hun wettelijke bevoegdheden. Op welke milieuregels zij toezicht houden is gebaseerd op de verleende mandaten. In de mandaatregeling staat welke bevoegdheden de gemeenten in Haaglanden en de provincie Zuid-Holland hebben opgedragen aan de omgevingsdienst.

Toezichthouders: bestuursrecht om ongewenste situaties ongedaan te maken

Wanneer een toezichthouder een overtreding van de wet- en regelgeving vaststelt, dan wordt het bestuursrecht ingezet om de ongewenste situatie ongedaan te maken. Het bedrijf of de instelling krijgt een waarschuwing en de kans om de juiste voorzieningen te treffen zodat de overtreding ongedaan gemaakt kan worden. Neemt het bedrijf of de instelling niet de verplichte stappen? Dan treedt Omgevingsdienst Haaglanden handhavend op, we werken hierbij volgens de Landelijke Handhavingsstrategie.

Het gaat om milieuzaken waarin de strafrechtelijke handhaving een meerwaarde heeft. De juiste inzet van bestuursrecht en strafrecht zorgt voor balans in de markt. Je voorkomt dat het lucratief is om niet aan de voorschriften te voldoen. Het snel inzetten van boa's heeft op korte termijn effect en een preventieve werking. In 2019 werden 21 keer een BSB-m opgelegd en 24 keer een proces verbaal opgemaakt.

Boa's: overtredingen direct beboeten

Regelmatig komen in het werkveld overtredingen voor die niet hersteld kunnen worden. De overtredingen zijn achter de rug en de situatie kan niet meer ongedaan gemaakt worden, maar moet wel gehandhaafd worden. Bijvoorbeeld een incident met geluidsoverlast, illegaal werken met asbest of illegaal grondverzet. In onder andere deze situaties zijn de buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) van de Omgevingsdienst Haaglanden aan zet. De boa kan een Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (BSB-m) of een proces-verbaal opleggen. De ernst van de overtreding en het gedrag van de overtreder worden meegewogen.

De stappen zijn strak gescheiden

De inzet van een strafbeschikking is strak gescheiden van de bestuurlijke handhavingstrajecten. Zodra de boa een zaak behandelt, is alle informatie afgeschermd van andere toezichthouders.

We zijn
beschikbaar
bij incidenten

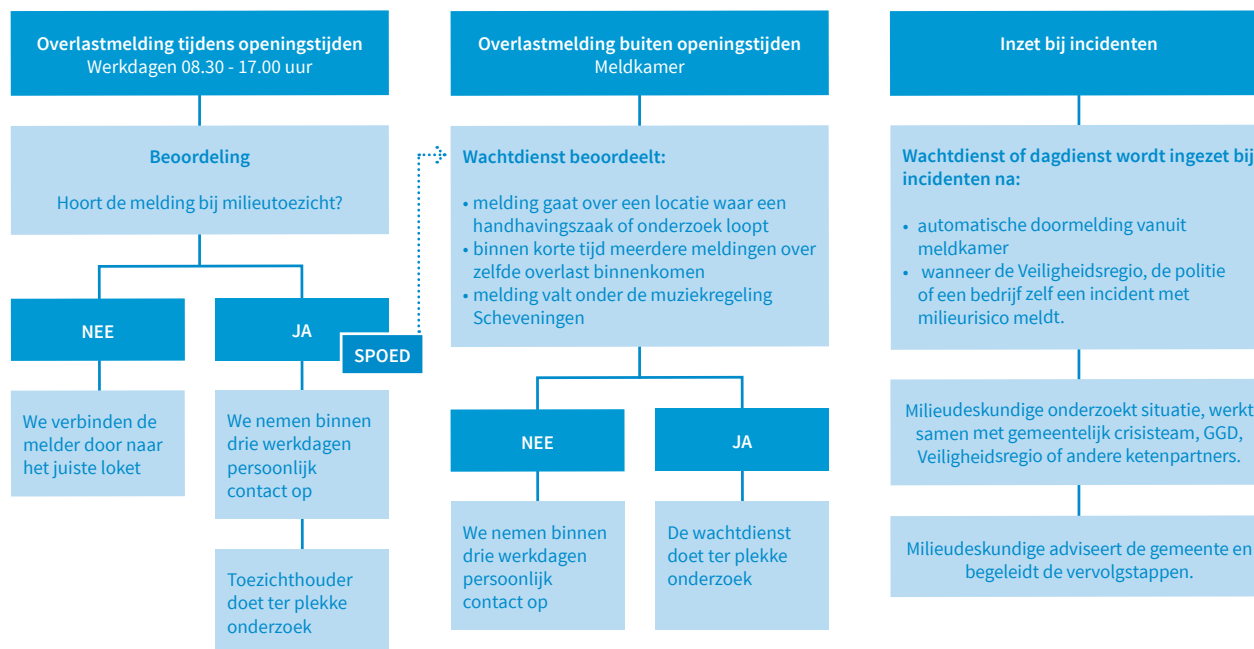
Een onbekende stof in het riool, brand vlakbij een opslag met gevaarlijke stoffen of een lekkage van zwembadchemicaliën. Toezichthouders van de omgevingsdienst hebben kennis van de milieueffecten bij dit soort incidenten. In 2019 maakten we daarom structurele afspraken met gemeenten en met de veiligheidsregio. Zo kunnen deskundigen van de omgevingsdienst efficiënter worden ingezet bij calamiteiten en deelnemen aan crisisteam in gemeenten in Haaglanden.

De gevolgen voor het milieu beperken

Als omgevingsdienst hebben we milieukennis die niet alleen onmisbaar is voor de preventie van incidenten, maar ook bij het oplossen ervan. “Gebeurt er voldoende om de gevolgen voor het milieu te beperken? Dat is de blik waarmee wij kijken en deze expertise komt goed van pas bij incidenten en calamiteiten. We kunnen opdracht geven tot

onderzoek, de onderzoeksgegevens beoordelen en het maatregelenpakket samenstellen en monitoren. Dit vindt allemaal plaats in nauw overleg met de medewerkers van de gemeente,” vertelt Cees Uitbeijerse, die als senior toezichthouder de structurele afspraken met gemeenten maakt.

Inzet bij overlastmelding of incident

In 2019 ontvingen we minder meldingen. Inwoners van Haaglanden namen vaker contact op buiten kantooruren, het aantal meldingen via de meldkamer steeg.

Controle van alle vuurwerk-verkooppunten

In de regio Haaglanden controleren we alle verkooppunten voor consumentenvuurwerk. We onderzoeken of de opslag juist is, of alle voorzieningen voldoen en of de installaties periodiek gekeurd worden. Dit doen we ter voorbereiding op en tijdens de vuurwerkverkoopdagen.

Goed voorbereid de verkoopdagen in

Tijdens de vuurwerkverkoopdagen bezoeken we alle 74 verkooppunten in Haaglanden en kijken we of aan alle voorwaarden is voldaan. Voor de ondernemer en de toezichthouder is het prettig als dit zo efficiënt mogelijk verloopt. En dat eenvoudig te voorkomen overtredingen niet plaatsvinden. Daarom stuurden we in 2019 een opvallende Checklist veilige vuurwerkverkoop met een opbergmap. Op de checklist staan alle voorwaarden waar de ondernemer op moet letten. In de opbergmap kunnen alle belangrijke papieren opgeborgen worden. Zodat de ondernemer alles eenvoudig bij de hand heeft voor een veilige verkoop.

Verkoopdagen 2019

Op 28, 30 en 31 december waren de vuurwerkverkoopdagen 2019. In die periode krijgt elk vuurwerkverkooppunt dagelijks bezoek van de omgevingsdienst. We gaan met elf toezichthouders op pad en hebben twee juristen beschikbaar voor het geval we een overtreding vaststellen. Op zondag houden we toezicht of de verkoop stil ligt, zoals de bedoeling is.

We werken aan veiligheid en geven toelichting

Het professioneel afsteken van vuurwerk is volledig geregeld in het Vuurwerkbesluit en de Regeling bedrijfsmatig tot ontbranding brengen van vuurwerk. In de Regeling zijn voorwaarden zoals de veiligheidsafstanden tot het publiek opgenomen.

Veiligheid van vuurwerk bij evenementen

Omgevingsdienst Haaglanden werkt het gehele jaar aan het veilig afsteken van vuurwerk. Bij een vuurwerkshow tijdens evenementen in Haaglanden wordt vooraf getoetst of met alle risico's in de directe omgeving voldoende rekening is gehouden. Zodra het evenement plaatsvindt, kijken we ter plekke of aan alle condities voor het veilig afsteken is voldaan.

Vaker kritische vragen

Vergunningverlener Percy van As is bij de Omgevingsdienst Haaglanden gespecialiseerd in vuurwerk bij evenementen. “Organisatoren van evenementen informeren de omgeving vaak tijdig. Dat kan namelijk veel uitmaken in de hoeveelheid overlast die omwonenden ervaren. Bijvoorbeeld van live optredens of het extra verkeer in de omliggende wijken. Bij diverse evenementen is een korte vuurwerkshow inmiddels een vast onderdeel van het programma. We zien steeds vaker kritische vragen over het vuurwerk. Moet dit nou? Hebben vogels er geen last van? Het is toch gevaarlijk? Is het toegestaan?”

Het jaar 2019 stond in het teken van aandacht voor activiteiten die strikter rekening moeten houden met milieu en natuur. En er is regelmatig discussie in politiek en maatschappij over nut en noodzaak van vuurwerk.

Controleren of alles klopt

“Het raakt mensen. Ik had in 2019 meer omwonenden aan de telefoon die klaagden over vuurwerk bij evenementen. Omdat het een gevoelig onderwerp is, helpt het om persoonlijk een toelichting te geven. Ik ken de afgegeven vergunning en weet welke zaken door de aanvrager gecontroleerd en uitgezocht zijn voordat zij een zogenoemde ontbrandingstoestemming krijgen. En dat helpt. Toch verwacht ik dat vuurwerkshows steeds meer rekening zullen moeten houden met de kritische samenleving,” vertelt Percy.

Veilig ontbranden

Om het publiek en de omgeving te beschermen, moet bij het afsteken altijd de windkracht in de gaten worden gehouden. In 2019 moesten diverse vuurwerkshows afgeblazen worden vanwege een te harde wind. Bovendien werkte de droogte van 2018 nog door in 2019: in samenwerking met de Veiligheidsregio Haaglanden bepaalde de omgevingsdienst dat vuurwerk direct naast droge gebieden niet door kon gaan. De gemeente Den Haag keek in 2019 bij de bekende vuurwerkshows in de zomer in Scheveningen naar een ander aspect: deze shows gingen niet door omdat naar oplossingen moet worden gezocht voor het hoge aantal bezoekers. Een ander bekend Haags vuurwerk kon wel doorgaan: het nieuwjaarsvuurwerk op de Hofvijver.

A photograph showing two men in a greenhouse setting. One man, wearing a dark blue shirt, is kneeling and holding a large, rectangular metal grate. The other man, wearing a teal shirt with a 'SV.CO' logo, is also kneeling and looking at the grate. They are positioned next to a concrete structure that appears to be part of a wastewater treatment system. The background shows the corrugated metal walls of a greenhouse.

We werken aan schoner water

Samenwerken aan minder emissies uit de glastuinbouw

Als er gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast, willen we geen restanten terugvinden in het riool of in het oppervlaktewater. Dit betekent dat de waterstromen in een glastuinbouwbedrijf op de een of andere manier van gewasbeschermingsmiddelen moeten worden gezuiverd: via een individuele zuivering op het bedrijf of via een collectieve zuivering. Individuele bedrijven hebben sinds 2018 de zuiveringsplicht en vanaf 1 januari 2021 moet ook het glastuinbouwbedrijf dat bij een collectief is aangesloten aan de zuiveringsplicht voldoen. In 2019 controleerden we de individuele zuiveringsinstallaties en de aanmeldingen voor de collectieve initiatieven. Het jaar stond vooral in het teken van het voorbereiden van de collectieve zuivering. Wij leveren onze bijdrage aan de voorbereidingen door kennis en ervaring te delen met onze samenwerkingspartners: Hoogheemraadschap van Delfland, Glastuinbouw Nederland, gemeenten en de teeltbedrijven.

Informatie uit controles: waterstromen in het bedrijf

Voordat het gebruikte water wordt gezuiverd in een installatie, is al van belang dat de waterstromen in een teeltbedrijf op orde zijn. We controleren bedrijven aan de hand van gegevens over rioolozingen, afspraken over collectieve zuivering en we analyseren welke bedrijven eerder wel en niet voldeden aan milieuregels. “Uit onze controles weten we dat de aandacht voor collectieve zuivering niet mag verslappen. Ook als alle waterstromen in een kas op orde zijn, is zuivering van het restwater van belang. Met name bij de sierteelt. We delen onze kennis uit het dagelijks werkveld met alle samenwerkingspartners,” vertelt Erik Groen, toezichthouder bij Omgevingsdienst Haaglanden. “Alleen samen kunnen we de stap zetten van theorie naar praktijk, wij leveren de kennis over milieu in de gehele regio, gemeenten leveren het beleid, de branche investeert en gezamenlijk maken we het mogelijk.” Omgevingsdienst Haaglanden voerde 40 controles uit specifiek gericht op waterzuivering.

1 juli 2018

Verplicht zuiveren voordat het water het riool in gaat

2018 en 2019

Individuele installaties actief of verplicht aangemeld voor collectieve zuivering

2020

Voorbereiden collectieve zuivering

2021

Al het water van teeltbedrijven wordt individueel of collectief gezuiverd

Gebied onder de loep:

Oude en Nieuwe Broekpolder in Honselersdijk

Met een gebiedsgerichte aanpak richt je je op één polder om te werken aan de afbouw van milieubelastende stoffen in het oppervlaktewater en in de bodem. Elke gebiedsgerichte aanpak start met een bijeenkomst voor alle telers en wordt vervolgd door integrale controles van elk glastuinbouwbedrijf in die polder. In 2019 bezochten we samen met het Hoogheemraadschap van Delfland ruim 60 teeltbedrijven in de Oude en Nieuwe Broekpolder in Honselersdijk, gemeente Westland.

Maatwerk houdt rekening met nieuwste technieken

In de glastuinbouw zijn de laatste jaren de regels voor lichtuitstraling strenger geworden om lichtvervuiling en overlast te verminderen. Het is verplicht om in bepaalde periodes en tijdvakken schermen toe te passen in de kas. In sommige situaties is afscherming niet goed mogelijk omdat dit een te groot negatief effect heeft op de kwaliteit van het product. Die gevoeligheid speelt bijvoorbeeld bij het kweken van hoogwaardige rozen een belangrijke rol. In de geldende wet- en regelgeving is dan maatwerk mogelijk: de verplichte afscherming wordt aangepast aan de teeltomstandigheden. In de regio Haaglanden is dit uitsluitend voor de teelt van sommige soorten rozen het geval. Hierbij maken we een afweging tussen enerzijds wat technisch en financieel kan en anderzijds wat dit voor gevolgen heeft op de omgeving. We ontvangen vaker meldingen van omwonenden over overlast van licht en volgen de ontwikkelingen op de voet. Toezichthouders van de omgevingsdienst gaan bovendien tijdens de nachtelijke uren op pad. Zij controleren of bij de glastuinbouwbedrijven de afscherming in overeenstemming is met de geldende voorschriften.

Het optimale resultaat mogelijk maken

In de regio Haaglanden worden volop voorbereidingen getroffen om de waterzuivering bij de Nieuwe Waterweg uit te breiden met extra zuiveringscapaciteit. “Het gaat om een innovatieve techniek die de glastuinbouw en de maatschappij veel kan opleveren en dat zijn positieve resultaten. Als je afvalwater uit de glastuinbouw van gewasbeschermingsmiddelen zuivert, filter je bijvoorbeeld meteen ook medicijnresten mee. Dit biedt volop kansen. We werken graag mee om het optimale resultaat voor collectieve waterzuivering mogelijk te maken en nemen deel aan de voorbereidingen. We beoordelen wat realistisch kan worden toegestaan en we zijn alert om te voorkomen dat er misbruik van voorzieningen wordt gemaakt. De meeste glastuinbouwbedrijven zijn omgevingsbewuste ondernemingen en zetten volop in op duurzame technieken. Vanuit de omgevingsdienst geven we voorlichting, monitoren we wat er gebeurt in het werkveld en delen we goede voorbeelden die we bij andere teeltbedrijven zien. Kortom, we zitten midden in de ontwikkelingen,” vertelt Roel Wanningen, vergunningverlener bij Omgevingsdienst Haaglanden en gespecialiseerd in glastuinbouw.

We zien waar
het beter kan

Een actueel overzicht van mogelijke risico's is essentieel voor het afwegen of een vergunning kan worden verleend en voor het adviseren bij ruimtelijke plannen. In 2019 werkten we aan de landelijke Signaleringskaart Externe Veiligheid en optimaliseerden we onze eigen regionale risicokaart. "We willen geen enkele risicobron missen, daarom is het zo belangrijk om een goede kaart te hebben. Onze ervaringen met de regionale kaart, hebben we ingebracht voor de landelijke signaleringskaart. Aan de start was dat project best lastig, maar als de samenwerking met meerdere partners eenmaal loopt, krijg je echt voet aan de grond. Wat begon als een provinciaal project, kan nu de landelijke standaard worden," vertelt Felix van der Meijden, milieuspecialist bij de Omgevingsdienst Haaglanden.

Risicobronnen op de kaart

Regionale risicokaart: vooruitlopen op de Omgevingswet

In Haaglanden werken we met de regionale risicokaart. Hierop vind je bijvoorbeeld informatie over de locatie van CO₂-leidingen, opslag van gevaarlijke stoffen en diverse installaties zoals propaantanks. De regionale risicokaart toont in één overzicht risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten zodat professionals een risicoafweging kunnen maken bij ruimtelijke activiteiten in een bepaald gebied. Het helpt om aanvragen te toetsen en een tijdige analyse te maken bij ruimtelijke plannen. Daarmee wordt vooruitgelopen op de Omgevingswet waarin het van groot belang is dat ketenpartners toegang hebben tot relevante informatie over een locatie.

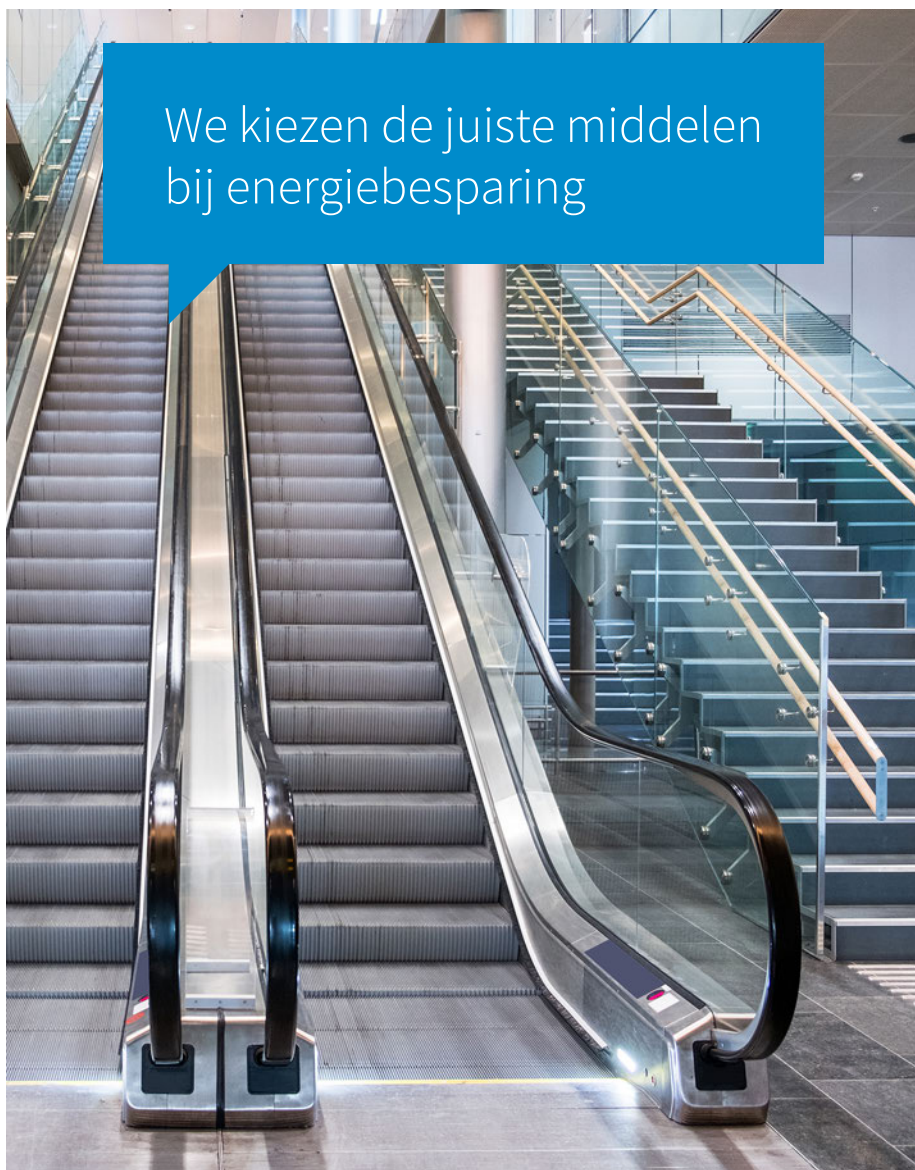
Datakwaliteit verbeteren

We willen meer dan alleen de risico's op de kaart. We willen ook weten hoe de situatie ter plekke is. Worden de veiligheidsregels nageleefd? Kloppen de data? Het risico dat propaantanks kunnen opleveren, was een van de aandachtspunten uit 2019. Aan de hand van luchtfoto's analyseerden we of alle tanks bij ons bekend waren. Vervolgens bezochten toezichthouders een groot aantal locaties van propaantanks. Deze check maakt het mogelijk om de juiste veiligheidscontouren en de toekomstige aandachtsgebieden vast te stellen en draagt bij aan efficiëntere periodieke controles.

Veiligheid verhogen via controles

Het nagaan of de gegevens over propaantanks kloppen, is bedoeld om een aantal veiligheidszaken te controleren. Zijn de tanks veilig geïnstalleerd, gekeurd en vooral op voldoende afstand van gebouwen geplaatst zodat ze geen gevaar opleveren voor de omgeving. Eigenaren van propaantanks moeten daarom de juiste keuringscertificaten en onderhoudsrapportages paraat hebben. Ook particulieren met een tank werden bezocht en geïnformeerd over alle noodzakelijke voorwaarden.

We kiezen de juiste middelen
bij energiebesparing

*Neem alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder.
En informeer de overheid hierover via het E-loket.*

Voorlichting, advies en toezicht

In 2019 gingen ondernemers, instellingen, overheid en brancheverenigingen aan de slag met energiebesparing. Halverwege het jaar stond voor iedereen de bijbehorende informatieplicht op de agenda: elke organisatie met een verbruik van vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas moet de overheid verplicht informeren over genomen besparende maatregelen. Met de informatieplicht willen de overheid en het bedrijfsleven de energiebesparing versnellen.

Informatieplicht Energiebesparing

“In de regio Haaglanden is gewerkt met een aanpak van voorlichting, advies en toezicht. Toezichthouders informeerden tijdens bedrijfsbezoeken over de informatieplicht en met voorlichting via advertenties werd een zo breed mogelijke doelgroep bereikt. In het najaar volgde de landelijke campagne Watt je moet weten. Tijdens deze campagneperiode sloot Omgevingsdienst Haaglanden aan met een ondernemersbrief en hielden we op diverse locaties inloopspreekuur,” blikt toezichthouder Hans Oedzes terug op de ontwikkelingen in 2019. Hij had de trekkersrol voor alle acties van de omgevingsdienst.

In 2019 stopte de taakuitoefening voor de Europese richtlijn voor grote bedrijven

Grote ondernemingen* moeten voldoen aan de Europese Energy Efficiency Directory (EED). Ondernemingen die onder de EED vallen, krijgen een keer per vier jaar een audit op het gebied van energiebesparing en transport. Vanaf 1 juli 2019 is de uitvoering van de energie-auditplicht verschoven van de gemeenten en provincies - en omgevingsdiensten - naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Omgevingsdienst Haaglanden blijft wel de energie-audits controleren die zij voor 1 juli 2019 ontving.

We kijken terug op een periode waarin we met onze expertise diverse concerns en bedrijven hebben ondersteund in hun duurzame ambities. Een mooi resultaat uit de samenwerking met andere omgevingsdiensten is de landelijke werkafpraak over het beoordelen van concerns met hoofd- en nevenvestigingen. Zo zorgden we er bij supermarkten voor dat we de ene locatie niet anders behandelen dan de andere. Na de waardevolle investeringen in de het delen van expertise tijdens de audits, moesten wij deze controles helaas weer overdragen. In totaal voerden wij 1345 EED-controles uit.

* meer dan 250 medewerkers en/of een jaaromzet van € 50 miljoen en een jaarlijks balanstotaal van € 43 miljoen

We dragen bij aan veilig boren naar warmte

Een aantal zaken zijn van belang: voorkom verstoringen tussen verschillende bodemsystemen, voorkom bodemverontreiniging en behoud een veilig fundament voor de bebouwde omgeving, drinkwaterwinning, voedselproductie en natuurontwikkeling.

Bodemenergie en diepe aardwarmte

Bodemenergiesystemen en geothermie zijn een cruciale ontwikkeling in de energietransitie en het aantal bodemenergiesystemen neemt jaarlijks toe. Steeds meer woonwijken en gebouwen worden aangesloten op duurzame bodemenergiesystemen. Het is voor de transitie van fossiele grondstoffen naar duurzame energie van belang om dit in goede banen te leiden.

Bodemenergiesystemen

Er kan onderscheid worden gemaakt in open en gesloten bodemsystemen. Open bodemenergiesystemen pompen grondwater uit de bodem en weer terug. Bij gesloten bodemenergiesystemen wordt geen grondwater verplaatst. Bij veel nieuwbouwlocaties worden op dit moment gesloten systemen aangelegd. Door gesloten leidingen (bodemplussen) wordt vloeistof door de bodem geleid om aan de bodem warmte of koude te onttrekken. Bij de aanleg en het gebruik van bodemenergiesystemen kan echter veel misgaan, in 2019 trok de Inspectie Leefomgeving en Transport daarom aan de bel.

Meer grip op bodemenergiesystemen

Wateroverlast, verzilting van bodemlagen en achteruitgang van de drinkwatervoorraden moet voorkomen worden. In 2019 verhoogde Omgevingsdienst Haaglanden haar grip op de aanleg van bodemenergiesystemen. Niet alleen de boorwerkzaamheden, maar ook de startdatum van het boren moet gemeld worden. Op deze wijze is toezicht tijdens de boorwerkzaamheden gegarandeerd. Daarnaast is gestart met het in kaart brengen van alle bodemsystemen – ook de systemen van voor 2013 toen het meldsysteem voor gesloten bodemenergiesystemen nog niet in werking was.

Risico's bij bodemenergiesystemen

- Verstoring (interferentie) met andere bodemsystemen.
- Onvoldoende afdichting tussen bodemlagen.
- Bodemverontreiniging tijdens werkzaamheden.
- Verstoring zoals thermische verontreiniging.

Stadswarmte in Rotterdam omschakelen

Met behulp van geothermie kunnen grotere hoeveelheden warmte uit de diepere aardlagen worden gehaald. In de provincie Zuid-Holland zijn twaalf systemen voor aardwarmte in de glastuinbouw, waarvan er één ook energie aan woningen levert. Een opvallende ontwikkeling is dat beheerders van stadswarmtenetten samenwerken met geothermiebedrijven om diepe aardwarmte te gaan winnen. Om investeringen en voorbereidingen mogelijk te maken, treffen partijen in Rotterdam nu voorbereidingen. Eneco en Shell dienden bij het ministerie van Economische Zaken een opsporingsvergunning in, Omgevingsdienst Haaglanden heeft een adviesrol bij behandeling van een dergelijke aanvraag.

Omgevingsvergunning voor aardwarmte Den Haag

In Den Haag is de herstart van Aardwarmte Leyweg in een vergevorderd stadium. Op 6 november 2019 werd door het ministerie van Economische Zaken de Omgevingsvergunning verleend voor het bouwen en gebruiken van de installatie die in de toekomst warmte gaat leveren aan de omliggende wijken.

Omgevingsdienst Haaglanden adviseert bij diepe aardwarmte over de gevolgen voor het grondwater, over het scheiden van gassen uit diepere aardlagen en voorkomt risico's voor de directe omgeving en voor bodemgebruik in de toekomst.

We faciliteren inzicht
in de bodem

Omgevingsdienst Haaglanden controleert namens de negen gemeenten in Haaglanden de meldingen over het toepassen van grond op basis van het Besluit bodemkwaliteit. Deze meldingen ontvangen wij via het landelijke Meldpunt bodemkwaliteit.

PFAS op de kaart

Informatie over bodemkwaliteit speelt een centrale rol in het ontgraven, het vervoeren en toepassen van grond in Nederland. Marktpartijen werken verplicht met de normen uit het Besluit bodemkwaliteit. Voor stoffen waar geen normen voor zijn opgesteld, geldt dat ze niet in de grond mogen zitten. In 2019 werden voor PFAS aanvullende maatregelen genomen, omdat PFAS in grote delen van Nederland in verhoogde mate in de bodem werd aangetroffen. Bij deze actuele ontwikkelingen is het van belang om vast te leggen waar deze stoffen voorkomen, dit kan op een bodemkwaliteitskaart.

Minder partijkeuringen bij vastgestelde bodemkwaliteit

“In 2019 is duidelijk geworden wat het de gemeenten kan opleveren om van de aanwezigheid van PFAS in de bodem een bodemkwaliteitskaart te maken. De bodemkwaliteitskaart geeft de gemeten achtergrondwaarden weer en dient als wettig bewijsmiddel voor de kwaliteitsbepaling van grond voor hergebruik. Ook kun je op basis van zones zien op welke locaties deze stoffen in meer of mindere mate in de bodem aanwezig kunnen zijn. Zo wordt voorkomen dat er voor elke partij grond en voor elke ontvangende locatie een partijkeuring en bodemonderzoek moet worden uitgevoerd,” vertelt Marcel de Jongh.

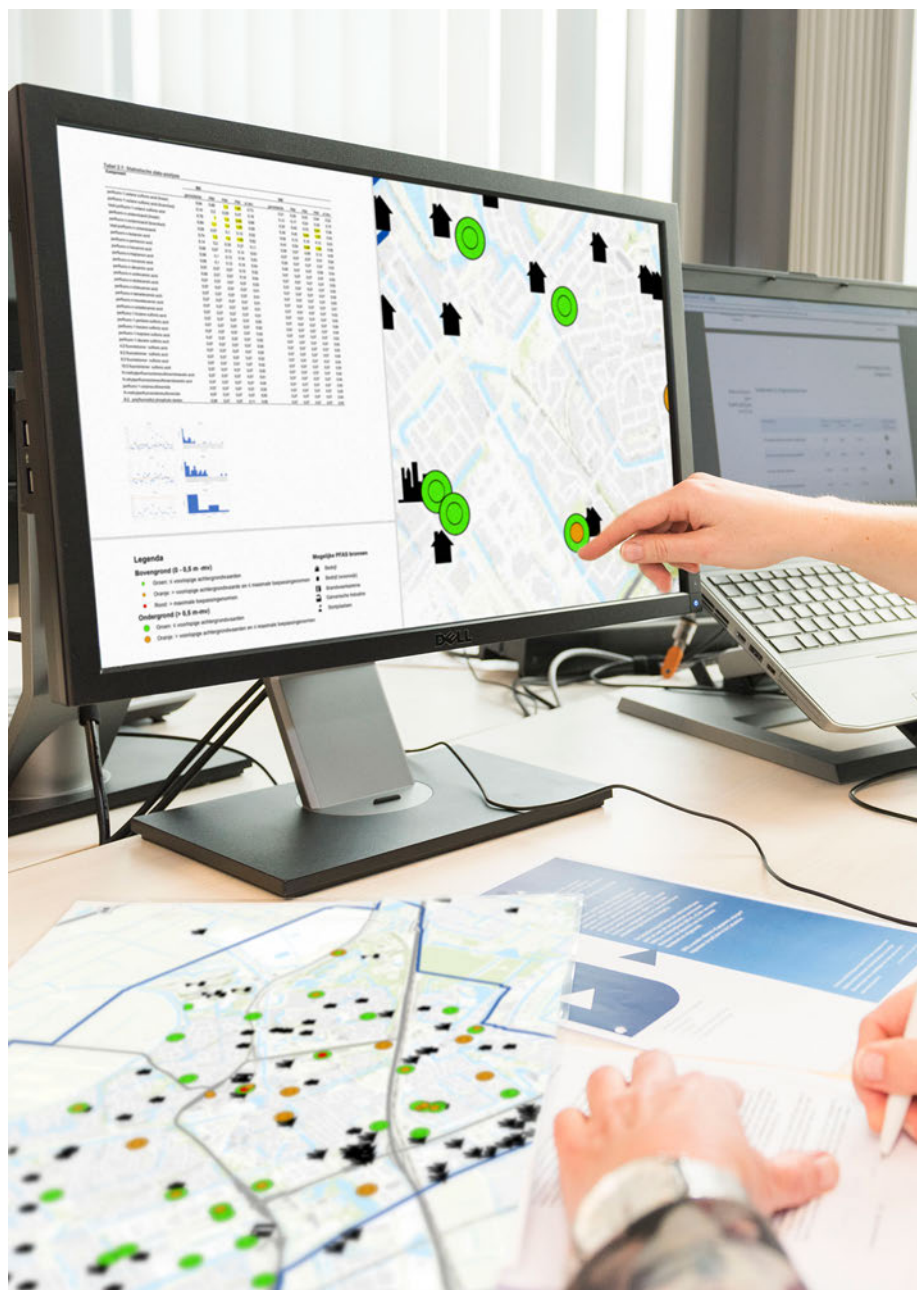
PFAS op de kaart in Haaglanden

“We coördineren voor vier gemeenten het traject om kaarten te maken met informatie over waar PFAS in de bodem zit. Ook de andere vijf gemeenten in Haaglanden werken aan kaarten. Zulke bodemkwaliteitskaarten faciliteren het grondverzet in de gemeenten” vertelt Marcel de Jongh, milieuspecialist bij Omgevingsdienst Haaglanden.

Wat zijn PFAS?

De afkorting PFAS staat voor poly- en perfluoralkylstoffen. Dit zijn door de mens gemaakte stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen. Voorbeelden van PFAS zijn GenX, PFOA perfluoro octanoic acid en PFOS perfluorooctaansulfonaten. PFAS zijn in veel producten toegepast. Daardoor, en door emissies en incidenten, zijn deze stoffen in het milieu terechtgekomen en zitten nu onder andere in de bodem, in bagger en in het oppervlaktewater.

Bron: rivm.nl/pfas

Maximale waarden kans voor aangepast beleid

Aan de hand van bodemkwaliteitskaarten geven meetgegevens enige ruimte om lokaal aanwezige maximale waarden vast te leggen. De gemeenten kunnen daarmee beleid opstellen waardoor de mogelijkheden voor het hergebruik van grond enigszins worden verruimd,” vervolgt Marcel. In 2019 begeleidde hij namens de omgevingsdienst het initiatief waardoor we in 2020 ook PFAS op de bodemkwaliteitskaarten in regio Haaglanden hebben staan. Tot de rijksoverheid in de loop van 2020 de nieuwe normeringen vaststelt, is het tijdelijke handelingskader van toepassing.

PFAS in 2019

Op basis van de bekende eigenschappen van PFAS en risico's voor mens en milieu, werd medio 2019 een norm vastgesteld waarbij maar lage concentraties in grond mogen zitten als je het wilt hergebruiken. De markt ging op slot, alarmerende berichten en protesten volgden. In november werd - in navolging van uitgevoerd bodemonderzoek en als reactie op deze ontwikkelingen - een tijdelijke (hogere) landelijke achtergrondwaarde vastgelegd. De norm voor het hergebruik van grond met PFAS is daarmee versoepeld. Inmiddels is uitvoerig onderzoek gestart zodat in een definitief handelingskader een beter onderbouwde norm kan worden vastgesteld.

Onderzoek naar diffuse bodemverontreiniging met lood

De bodem in Nederland is op veel plekken verontreinigd met lood. Volgens recent onderzoek kan lood in de bodem ook bij lage blootstelling bij jonge kinderen leiden tot lagere IQ waarden. Er is inzicht nodig in de hoeveelheid lood in de bodem op plekken met gevoelig gebruik om indien nodig maatregelen te kunnen nemen om de blootstelling te verkleinen. Omgevingsdienst Haaglanden voert namens de provincie Zuid-Holland onderzoek uit naar diffuse bodemverontreiniging met lood. Eerst zijn in 2018 de aandachtsgebieden met kans op verhoogde loodgehalten in beeld gebracht. In 2019 zijn kinderspeelplaatsen geïnventariseerd op blootstellingsrisico's en indien nodig verder onderzocht aan de hand van grondmonsters. Het onderzoek naar kinderspeeltuinen krijgt vanaf 2020 vervolg met loodonderzoek van volkstuinen, schooltuinen en stadslandbouwlocaties.

We richten ons
op effecten

“In 2019 hebben we voor de gebieden Solleveld, Meijndel en Berkheide afgestemd met de belanghebbenden. Zodat de ondergrondse en bovengrondse belangen bij elkaar komen. Dat is belangrijk om tot correcte vergunningen te komen. Verder willen we het gehele grondwatersysteem in beeld: stel je verhoogt het peil in een gebied, wat is het effect verderop? Dat kan ook op 10 kilometer afstand zijn. We duiken dus echt de diepte in en werken vervolgens aan een vergunning die zoveel mogelijk op hoofdlijnen is maar toch voldoende bescherming biedt voor de diverse belangen”, concludeert Charles.

Samen met Dunea de vergunningen voor duinwaterwinning actualiseren

Het drinkwaterbedrijf Dunea heeft vergunningen om op een gecontroleerde manier grondwater op te mogen pompen in de duinen. Dunea maakt daarbij gebruik van diverse duinwaterbronnen in de beschermde waterwingebieden. In de huidige vergunningen ligt specifiek vast op welke manier en hoeveel grondwater mag worden onttrokken. Dit type vergunning met zogenoemde middelloosbepalingen knelt met de praktijk, daarom loopt een project om nieuwe vergunningen voor te bereiden.

Van knelpunt naar kans

“Stel dat het nodig is om één van de onttrekkingspunten van drinkwater in de duinen tijdelijk stil te leggen en meer drinkwater te winnen uit andere punten. Of het is nodig vanwege wateroverlast of natuurontwikkeling om een bepaalde bron of onttrekkingspunt volledig te verplaatsen. Dan is telkens een aanpassing van de vergunning nodig en zo’n procedure neemt altijd tijd in beslag. Juist omdat klimaatverandering en verzilting meer aandacht vragen, zijn we samen met Dunea gaan onderzoeken of de vergunningmethodiek kan wijzigen. We willen kijken vanuit de effecten en belangen per gebied. We zijn een intensieve samenwerking gestart om dit mogelijk te maken. Natuurlijk blijven we kritisch toetsen wat kan en niet kan. Het is vooral een hele mooie ontwikkeling waarbij we al gebruikmaken van de filosofie van de Omgevingswet, omdat we kijken naar de effecten van de activiteiten,” vertelt Charles van der Pijl, vergunningverlener bij de Omgevingsdienst Haaglanden en gespecialiseerd in de Waterwet.

Slimmere vergunningen

In de nieuwe aanpak staat het effect van de activiteiten centraal. In plaats van rigide voorschriften en getallen die zeggen wat er moet worden gedaan, kijken we naar het behouden van schoon en voldoende grondwater in de duinen, voorkomen van grondwateroverlast en het beschermen van de vochtafhankelijke natuur. Dunea en Omgevingsdienst Haaglanden ontwikkelen een methodiek om vast te leggen op welke wijze de effecten van waterwinning wel en niet mogen toenemen – zonder dat andere belangen worden geschaad. Je kijkt niet langer per bron, maar per gebied waar water wordt gewonnen. Per deelgebied leg je de belangen en het meetplan vast en omschrijf je hoe je de effecten meet en rapporteert.

We dragen bij
aan de toekomst

Ervaringen met startups

Aan de slag met een onontgonnen werkwijze of productieproces? Dat vraagt grote betrokkenheid en dieptekennis van de initiatiefnemers. Een nieuwe ontwikkeling vraagt verdieping, tijd en energie. Bij nieuwe ontwikkelingen zet de omgevingsdienst in op vooroverleg en vraagt zij altijd aan initiatiefnemers om een deskundig milieuadviseur in de arm te nemen. En neem alleen al voor het voorbereiden van de vergunningaanvraag ruim voldoende tijd.

Afval uit de glastuinbouw wordt insectenvoer

“In 2019 werden grote stappen gezet in de realisatie van de vergunningaanvraag voor het bedrijf The Insectory,” vertelt Hanneke Talmon van Omgevingsdienst Haaglanden. Zij was vanaf de start betrokken bij de aanvraag om een circulair bedrijf in de regio Haaglanden te starten.

Afval wordt voedsel

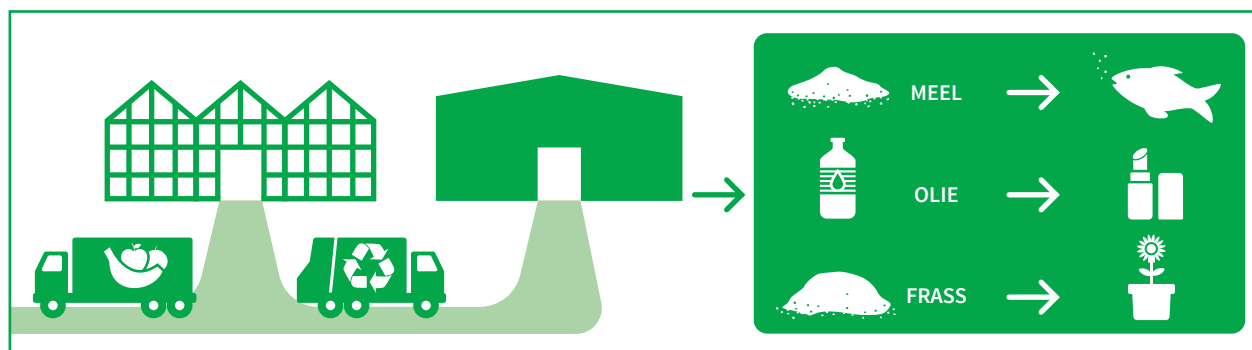
The Insectory gaat verspilling naar afvalstromen tegen en buigt deze om naar voedsel voor de larven van de Black soldier fly. Aan de start van het proces staan reststromen tomaten en komkommers uit de glastuinbouw die als voedsel dienen voor de vliegen en de larven. De larven worden gedroogd en zijn op hun beurt voedselbron in de zalmkwekerij. Hiermee kan de hoeveelheid visvangst in de zee aanzienlijk afnemen. Onderzocht wordt nog of de larvenschillen kunnen worden ingezet als verpakkingsmateriaal voor bloembollen. “Als het allemaal in de omgeving kan, dan hebben we in ieder geval één cirkel rond.”

Omgevingsdienst Haaglanden behandelt het innemen van de voedingsstoffen voor de insecten in de vergunning als zogenoemde bijstroom. Dit is onderbouwd aan de hand van de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen.

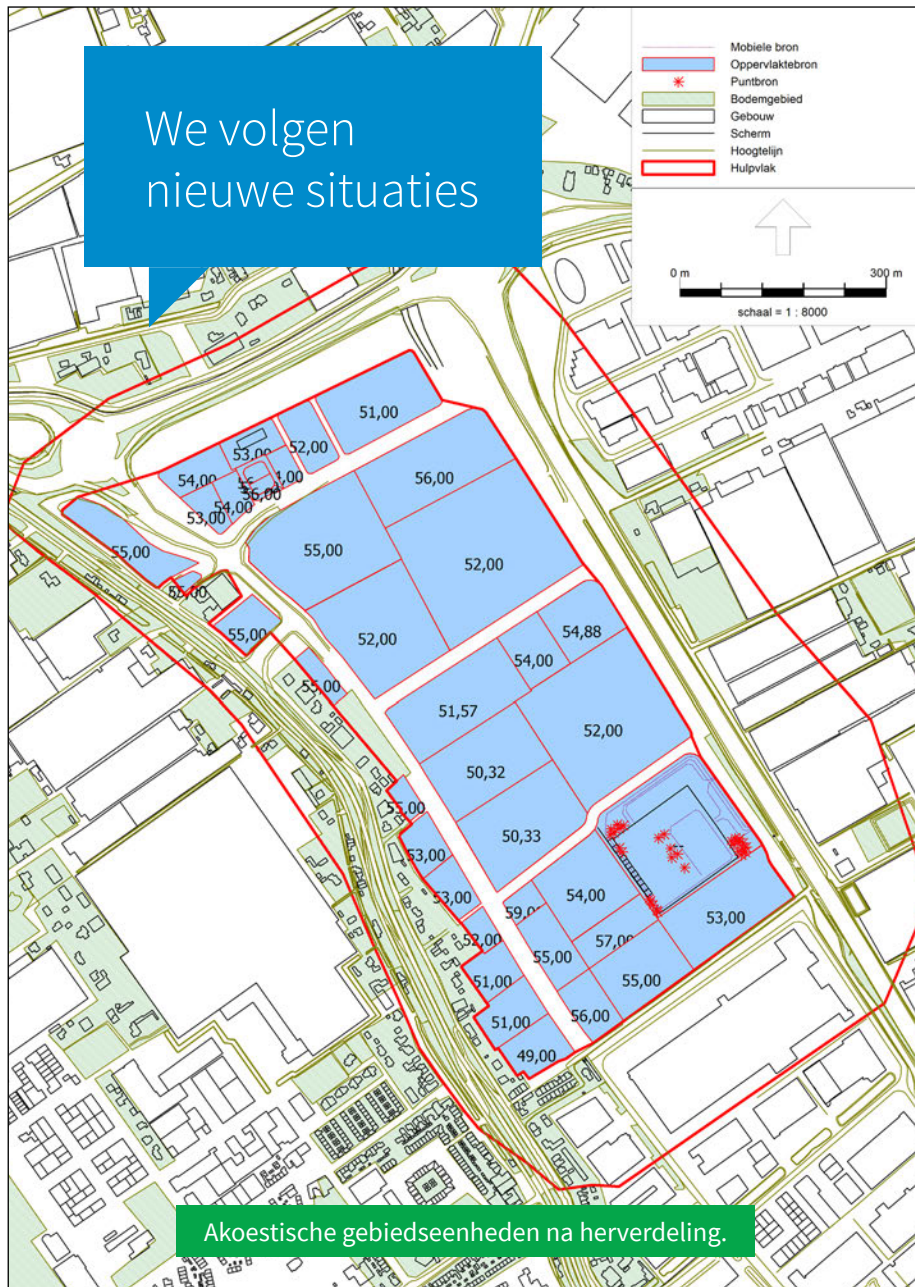
The Insectory is het tweede bedrijf in Nederland dat groot-schalig insecten gaat houden en komt in de gemeente Midden-Delfland. “Bij zo’n nieuw fenomeen is de locatie-keuze een van de belangrijkste stappen. Zo’n bedrijf hoort thuis in een gebied met bedrijven, niet in een woonwijk. Als je op tijd bent in het vergunningentraject, kun je daar nog rekening mee houden. Omliggende bedrijven zijn geïnformeerd over de plannen en alle milieuvoorzieningen zijn netjes getroffen: van waterzuivering tot geluid, geur en emissie van stoffen.

De toekomst van proteïne

“Door hier mee bezig te zijn, denk ik nu direct aan insecten als ik een reclame voor een product met proteïnen zie! Ik ben benieuwd wat de volgende ontwikkelingen worden. Krijgen we pannenkoeken en bitterballen van insecten-meel? Zelf moet ik nog een drempel over. Toch zit er echt toekomst in,” concludeert Hanneke.

We volgen
nieuwe situaties

Honderdland: ontwikkelingen in de geluidsverkaveling

Het bedrijventerrein Honderdland fase II is volop in ontwikkeling. Vooraf is een geluidsplan vastgelegd waarbij het industrieterrein in geluidskavels is opgedeeld. In het bestemmingsplan is per kavel een geluidsruijme vastgesteld zodat de omliggende woningen niet te veel geluid krijgen van het gehele bedrijventerrein.

Het geluidsniveau dat mag

“In de praktijk blijkt dat er nieuwe situaties ontstaan doordat zich bijvoorbeeld meerdere bedrijven op één kavel vestigen. Dit hoeft niet te betekenen dat er te veel geluid bij woningen zal zijn, wel ontbreekt per kavel duidelijkheid welk bedrijf welk geluidsniveau veroorzaakt en mag veroorzaken. In de toekomst kan dit problemen opleveren wanneer meldingen van geluidsoverlast aan de orde zijn. Van wie is de geluidsoverlast afkomstig wanneer meerdere bedrijven op één geluidskavel zitten? Kortom: het is van belang om de werkelijke verkaveling vast te leggen en te voorzien van bijbehorende geluidsgrenswaarden”, vertelt Hanno Verkuil, milieuspecialist bij de Omgevingsdienst Haaglanden en gespecialiseerd in geluid. In 2019 heeft Omgevingsdienst Haaglanden de aangepaste geluidskavels onderzocht en een herverkaveling opgesteld voor de gemeente Westland. Inmiddels is deze nieuwe geluidsverkaveling vastgesteld door het Westlandse college.

We schrijven mee
aan voorschriften

Duidelijkheid geven bij innovatie energietransitie

De grote uitdaging bij de energietransitie is de opslag van elektriciteit. Hiervoor worden lithium-ion batterijen in een energieopslagsysteem toegepast, ook wel een buurtbatterij genoemd. Voor een energieopslagsysteem wordt vaak een zeecontainer gebruikt. Daarnaast zijn er vanwege de energietransitie steeds meer groothandels en opslagen waar grote hoeveelheden accu's bij elkaar liggen. Hoe houden we het veilig? Milieuspecialist Felix van der Meijden schrijft mee aan de voorschriften.

Onontgonnen gebied

"In samenwerking met de veiligheidsregio's Haaglanden en Rijnmond signaleerden we al snel dat er meer vastgelegd moet worden voor energieopslagsystemen om risico's voor de omgeving te voorkomen. Dit is het moment om een wildgroei aan verschillende situaties en lokaal beleid te voorkomen. Ook de vertegenwoordiging uit de branche is voorstander van meer duidelijkheid. Zij willen voorkomen dat bedrijven achteraf – als een energieopslagsysteem al is gebouwd – aan eisen moeten gaan voldoen die grote gevolgen kunnen hebben voor de bestaande installaties. Met mijn werkervaring is het natuurlijk leuk om aan de slag te gaan met zo'n onontgonnen gebied," vertelt Felix.

Van regionale handreikingen naar landelijke voorschriften

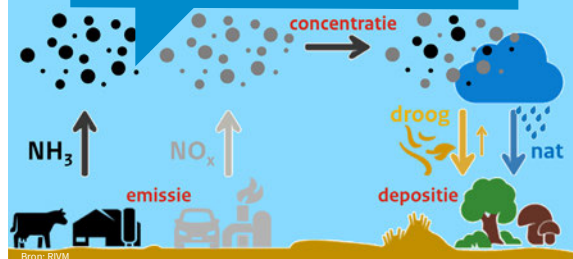
Om de veiligheid voor de omgeving te waarborgen, zijn duidelijke landelijke regels onontbeerlijk. Er is landelijk gewerkt aan een circulaire van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De hoofdlijnen uit de circulaire bieden een handvat tot het moment dat de richtlijnen zijn vastgelegd in de publicatiereeks gevaarlijke stoffen, in dit geval de PGS37. De werkgroepen die hiervoor inhoudelijk verantwoordelijk zijn, kennen een brede vertegenwoordiging waaronder de ondernemersorganisatie FME, de veiligheidsregio's Haaglanden en Rijnmond en natuurlijk de Omgevingsdienst Haaglanden.

Buurtbatterij Cars Jeans Stadion

In zogenoemde buurtbatterijen wordt lokaal opgewekte elektriciteit, van zonne- of wind-energie, opgeslagen. In de regio Haaglanden is het eerste energieopslagsysteem geplaatst bij het Cars Jeans Stadion van ADO Den Haag. Hiermee wordt tijdens voetbalwedstrijden stroom geleverd voor bijvoorbeeld het opladen van voertuigen.

Het jaar waarin het Programma Aanpak Stikstof stopte

- 29 mei**
Uitspraak Raad van State
- September**
Eerste openstelling Aerius calculator: weer starten met berekenen stikstofuitstoot. Na de eerste openstelling volgden in het najaar nog stapsgewijze aanpassingen.
- Oktober**
Gevolgd door demonstraties, protesten én nieuwe overleggen van de overheid met belanghebbenden.
- December**
Hernieuwde beleidsregels van kracht: alle provincies hebben nieuwe regels voor intern en extern salderen met de uitstoot van stikstof.

De betekenis voor de toepassing van de Wet natuurbescherming

Omgevingsdienst Haaglanden voert namens de Provincie Zuid-Holland de toetsing en vergunningverlening uit voor de Wet natuurbescherming voor de hele provincie. Op 29 mei 2019 deed de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak: het Programma Aanpak Stikstof (PAS) mag niet meer worden toegepast bij het beoordelen van vergunningaanvragen waar stikstofuitstoot aan de orde is. Hierdoor wijzigden onze werkzaamheden voor de Wet natuurbescherming ingrijpend. De lopende vergunningprocedures waarvoor eerder het PAS werd gebruikt, kwamen een tijd lang stil te liggen. Omgevingsvergunningen die een verklaring van geen bezwaar nodig hebben vanuit de Wet natuurbescherming, konden ook geen doorgang vinden wanneer er sprake is van stikstofuitstoot.

De Provincie, gemeenten, initiatiefnemers, betrokken branches, de landelijke overheid, samenwerkende provincies: alle partijen moesten de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State bekijken en op zoek naar oplossingen. Onze vergunningverleners volgden alle ontwikkelingen en in het najaar van 2019 kwam de vergunningverlening weer voorzichtig op gang. Door de beleidsregels over intern en extern salderen, werd het weer mogelijk om breder naar vergunningverlening te kijken.

Gedeputeerde Berend Potjer over de gevolgen voor het natuurbeleid:

De 'stikstofcrisis' is eigenlijk een biodiversiteitscrisis, waarvan teveel stikstof één van de hoofdoorzaken is. We hebben jarenlang als het ware boven onze stand geleefd door wel telkens nieuwe deposities toe te staan, maar onvoldoende te werken aan onze natuurgebieden en de condities die nodig zijn om de natuur weer te herstellen. In 2019 is het duidelijk geworden dat het anders moet. Niet alleen voor de natuur, maar óók voor de economie en samenleving. De uitspraak van de Raad van State was daarbij een duidelijke markering te stoppen met meer stikstof uit te stoten dan verantwoord.

Gedeputeerde Jeannette Baljeu over de gevolgen voor de samenleving en het bedrijfsleven:

Direct na de uitspraak waren de gevolgen enorm voor bedrijven en samenleving. Stilliggende bouwprojecten, onzekerheid in de landbouwsector, en vergunningen voor bijvoorbeeld windmolenparken die niet meer verleend konden worden. Het Rijk en de provincies werken er hard aan om knelpunten weg te nemen. Maar een oplossing voor de lange termijn is alleen mogelijk als de kwaliteit van onze

natuurgebieden omhoog gaat: de depositie van stikstof moet afnemen. Als het goed gaat met de natuur komt er meer ruimte voor vergunningen van nieuwe economische activiteiten. Dit moet juridisch houdbaar zijn om onzekerheid bij initiatiefnemers weg te nemen. Kortom: een juiste balans tussen snel en zorgvuldig aanbrengen.

Gedeputeerde Adri Bom-Lemstra over de gevolgen voor de landbouw:

Wat mij is bijgebleven van het afgelopen jaar is de onzekerheid waar ondernemers in de landbouw mee te maken kregen. Hoe moet het verder met mijn bedrijf? Kan ik mijn stal nog wel moderniseren? Een Zuid-Holland zonder landbouw, dat zou voor mij en voor de provincie ondenkbaar zijn. Het is een innovatieve en beeldbepalende sector en agrariërs vervullen een onmisbare rol als beheerders van ons landschap. De provincie wil de agrarische sector perspectief bieden voor de toekomst. Daarvoor moet wel de stikstofuitstoot omlaag. En dat kan ook. Daar gaan we de komende jaren samen met agrariërs aan werken. Daarbij maken we slimme combinaties met andere opgaven zoals bodemdaling en energietransitie.

De omgevingstafel
geeft advies

Praktijk van de Omgevingswet voorbereiden

Omgevingsdienst Haaglanden heeft al diverse voorbeelden van wat straks onder de Omgevingswet de nieuwe standaard wordt: we gaan vooraf in overleg met een initiatiefnemer en niet pas tijdens de vergunningprocedure. In de regio Haaglanden wordt de komst van de nieuwe wet voorbereid en wordt gewerkt aan een structurele aanpak met omgevingstafels.

Omgevingstafel met betrokkenen

Aan de omgevingstafel ontmoeten de initiatiefnemer, belanghebbenden en overheidsinstellingen elkaar. Naast de gemeente en de omgevingsdienst nemen bijvoorbeeld het waterschap, de veiligheidsregio en de GGD deel. De vaste deelnemers van een omgevingstafel scannen de binnengekomen initiatieven: hoe nemen we brandveiligheid mee, wat is het effect op gezondheid of op het omgevingswater en wat zijn de milieueffecten? Vooral bij omvangrijke initiatieven zoals bijvoorbeeld een hoge woontoren met onderin horeca en diverse bedrijven in de omgeving, wordt het in een vroeg stadium duidelijk wat er in de uitvoeringsfase gerealiseerd moet worden. De ontwikkelaar hoort al tijdig wat de haalbaarheid is en waar de kansen en knelpunten liggen. Kortom: na behandeling aan de omgevingstafel heeft de initiatiefnemer al een advies liggen voordat het aanvraagproces start.

Gezamenlijk kritisch

“Als vergunningverlener op het gebied van milieu ben je wel al gewend om breed te kijken tijdens een vergunningprocedure. Milieuaspecten raken altijd onderwerpen waar ook andere instanties aan werken. Bijvoorbeeld bouw, brandveiligheid en gezondheid. We zoeken altijd de juiste mensen erbij voordat de vergunning er ligt. Het grote verschil is dat je dit nu vooraf doet en dit komt de kwaliteit van de aanvraag ten goede. We maken natuurlijk niet de aanvraag voor de initiatiefnemers, maar je hebt wel al met veel deskundigen met een kritisch oog naar de mogelijkheden gekeken,” vertelt Brigitte Meijer, vergunningverlener bij Omgevingsdienst Haaglanden. Zij neemt deel aan de Omgevingstafel Binckhorst en is projectdeelnemer bij de omgevingsdienst voor de voorbereidingen voor de Omgevingswet.

Omgevingsdienst Haaglanden neemt deel aan de volgende omgevingstafels: Kusttafel, Omgevingstafel Westland, Omgevingstafel Zoetermeer, Omgevingstafel Heel de Stad en Omgevingstafel Binckhorst.

We zijn zichtbaar

Iptissam, Milieujurist

Fenna, Toezichthouder

Bob, Toezichthouder

Arbeidsmarktcommunicatie en starters aantrekken

In 2019 bezocht de Omgevingsdienst Haaglanden loopbaanbeurzen en bedrijvendagen van hogescholen. Medewerkers verzorgden presentaties en HR-adviseurs bespraken ter plekke de mogelijkheden van een stage of het starten van een loopbaan bij de dienst.

Duurzame toekomst

“We creëerden diverse startersfuncties voor jonge professionals en om kandidaten te werven namen we deel aan twee loopbaanbeurzen. Het is ontzettend leuk om jonge mensen te spreken die graag willen bijdragen aan de duurzame toekomst van Nederland. Ik vind het een hele mooie ontwikkeling,” vertelt Yvonne van Laar, HR-adviseur bij de Omgevingsdienst Haaglanden en gespecialiseerd in arbeidsmarktcommunicatie.

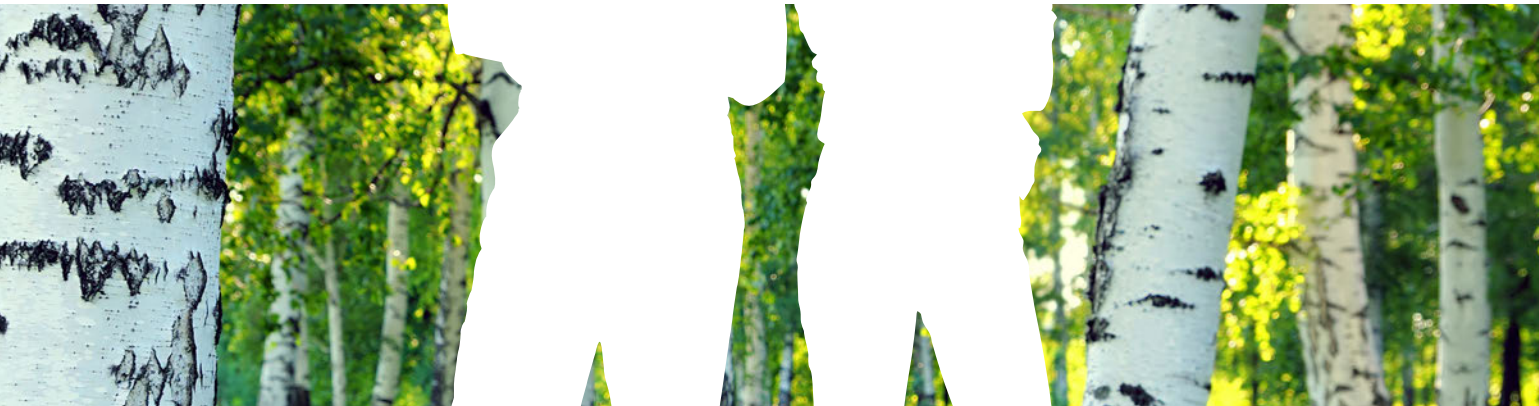
Werving van nieuwe medewerkers op loopbaanbeurzen en bedrijvendagen van hogescholen.

Aan de hand van de recruitmentvideo maken we het werk van de Omgevingsdienst Haaglanden zichtbaar.

Met je blik
op de toekomst

Met je hart
in de natuur

Met je voeten
in de klei